

ÖSTERÅKERS KOMMUN

Revisorerna

Österåkers kommun
Kommunstyrelsen

2023 -04- 17

Kommunfullmäktige i
Österåkers kommun

Dnr.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträtt revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2022".

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Socialnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Förskole- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har inte bedrivit verksamheten helt ändamålsenligt. Bedömningen görs utifrån att nämnderna delvis når målvärdena för sina indikatorer kopplade till verksamhetsmålen. Samtliga fyra nämnder bedöms dock ha bedrivit sin verksamhet ekonomiskt tillfredsställande.

Val- och demokratinämnden samt Kultur- och fritidsnämnden bedömer vi ha bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande men inte helt ändamålsenligt, då nämnderna endast delvis når sina verksamhetsmässiga mål.

Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen, inklusive Produktionsutskottet, bedöms inte helt ha bedrivit verksamheten ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande. Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen når endast delvis sina verksamhetsmässiga mål och redovisar därtill underskott i förhållande till budget.

Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer vi ha bedrivit verksamheten ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande.

Vi bedömer sammantaget att merparten av nämnderna har säkerställt en tillräcklig kontroll. Kommunstyrelsen, Kultur -och fritidsnämnden och Val- och demokratinämnden bedöms dock inte helt ha säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

I vår redogörelse återfinns en utvecklad redogörelse av motiven till det ovanstående.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer sammantaget att det ekonomiska resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2022. Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2022.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2022.

Åkersberga den 17 april 2023

Bergt Olin

Ann-Katrine Flodén

Birgitta Halling

Jens Jäger

Gerhard Nuss

Bertil Olin

Bertil Olin

Jan Winberg

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse för år 2022

De sakkunnigas rapporter i olika granskningar

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i bolagen

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Norrvatten

Revisorernas redogörelse för år 2022

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga styrelser och nämnders ansvarsområden enligt särskild revisionsplan. Granskningen har skett utifrån den lagstiftning och det regelverk som reglerar revisorernas uppgift. PwC har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att bedöma om verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts under revisionsåret 2022. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt genom utsänt beslutsunderlag, protokoll och andra handlingar från Kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna har även under oktober månad 2022 till Kommunfullmäktige avlämnat ett utlåtande avseende kommunens delårsrapport per 31 augusti 2022.

Väsentlighets- och riskanalys

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatser. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömning av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet skall inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorernas granskning under 2022 baseras på genomförd bedömning av väsentlighet och risk.

Granskning av årsredovisning och god ekonomisk hushållning 2022

Vi har låtit PwC granska årsredovisningen samt god ekonomisk hushållning för år 2022. Av granskningsrapporterna framgår följande:

- Vi bedömer att kommunens räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Innehållet i kassaflödet behöver dock ses över till 2022.
- Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.
- Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den sammanställda redovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.
- Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2022.

- Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2022. Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måloppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2022.

Granskning av delårsrapport per augusti 2022

I samband med granskningen av delårsrapport lämnade revisorerna följande redogörelse mot bakgrund av PwC:s granskning:

”Revisorerna skall bedöma om resultatet i kommunens delårsrapport är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudget och flerårsplan. Bedömningen skall avse både de verksamhetsmål och finansiella mål som fullmäktige fastställt och som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet, samt noter, inte i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

Grundat på vår översiktliga granskning av återrapporteringen i delårsrapporten bedömer vi att det prognostiserade resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2022.

Grundat på vår översiktliga granskning av återrapporteringen av verksamhetsmålen i delårsrapporten bedömer vi att det prognostiserade resultatet i huvudsak är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt i budget 2022.”

Grundläggande granskning 2022

Granskningen syftar till att bedöma huruvida Kommunstyrelsen och nämnderna under året har arbetat på ett tillfredsställande sätt med styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi och verksamhet samt om följsamhet finns till berörd lagstiftning och andra regelverk. Granskningen har genomförts via studier av budget, protokoll och nämndernas samt Kommunstyrelsens verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser för 2022. Nedan lämnas våra bedömningar mot bakgrund av den grundläggande granskningen, med kommentarer per nämnd vid avvikelser:

Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden har bedrivit verksamheten ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande och med en tillräcklig intern kontroll.

Socialnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Förskole- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har inte bedrivit verksamheten helt ändamålsenligt. Bedömningen görs utifrån att nämnderna delvis når målvärdena för sina indikatorer kopplade till verksamhetsmålen. Samtliga fyra nämnder bedöms dock ha bedrivit sin verksamhet ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll.

Kommunstyrelsen, inklusive Produktionsutskottet, bedöms inte helt ha bedrivit verksamheten ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande samt med tillräcklig intern kontroll. Kommunstyrelsen redovisar i verksamhetsberättelsen en uppföljning av sina 20 resultatindikatorer, där åtta nås i sin helhet, fem uppnås delvis, tre inte uppnås och fyra inte

utvärderas. Enligt årsredovisning 2022 gör styrelsen ett resultat motsvarande en positiv budgetavvikelse om 1,1 mnkr för sin verksamhet. Enligt årsredovisning 2022 gör dock produktionsutskottet ett resultat motsvarande en negativ budgetavvikelse om -10,7 mnkr för den verksamhet som under året bedrivits inom ramen för utskottet, vilket gör att styrelsen sammantaget redovisar ett underskott. Styrelsens interna kontroll och styrning avseende produktionsutskottets verksamhet har i likhet med tidigare år inte varit tillräcklig och vi välkomnar därför den organisationsförändring som genomförts.

Val- och demokratinämnden samt Kultur- och fritidsnämnden har bedrivit verksamheten ekonomiskt tillfredsställande men inte helt ändamålsenligt eller med helt tillräcklig intern kontroll. Val- och demokratinämnden redovisar att man når ett av tre nämndmål helt, ett delvis och ett mål utvärderas inte. Nämnden har inte upprättat eller följt upp en internkontrollplan i enlighet med kommunövergripande internkontrollreglemente. Kultur- och fritidsnämnden redovisar 20 resultatindikatorer där 12 bedöms uppnådda. Nämndens följsamhet till internkontrollreglementet har haft brister under året, där vi bl a inte kunnat styrka att nämnden tagit del av rapportering av internkontrollplan i enlighet med angivna direktiv för uppföljning, vilket påverkar nämndens möjlighet att vidta tillbörliga åtgärder vid eventuellt behov.

Tekniska nämnden har bedrivit verksamheten med tillräcklig intern kontroll. Nämnden har dock inte helt bedrivit verksamheten ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande. Av fem resultatindikatorer uppfylls två i sin helhet och två uppfylls inte. En indikator utvärderas inte. Nämnden redovisar även ett mindre ekonomiskt underskott om -0,9 mnkr, vilket bl a härrör från ökade lokalkostnader beroende på stigande elpriser.

Särskilda granskningsinsatser

De granskningar som redovisas nedan avser år 2022. För att sammanfatta innehållet i granskningarna återges respektive missiv som åtföljt granskningsrapporten nedan.

Granskning av Kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av produktionsutskottet och produktionsförvaltningen

Vi har låtit genomföra en granskning av Kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av produktionsutskottet och produktionsförvaltningen.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten som bedrivs av produktionsförvaltningen.

Granskningen visar på brister avseende Kommunstyrelsens styrning av produktionsutskottet och -förvaltningen då verksamhetsplan för 2022 antogs så sent som i april 2022 och i princip inga beslutsbefogenheter är delegerade till utskottet. Kommunstyrelsen brister även vad avser uppföljning då produktionsutskottets och -förvaltningens ekonomi inte återrapporteras till kommunstyrelsen. Vidare anmäls inte heller de delegationsbeslut som fattas av tjänstepersoner i produktionsförvaltningen till Kommunstyrelsen. Vi har även noterat att produktionsutskottet fattat beslut rörande frågor som inte är delegerade till utskottet. Då Kommunstyrelsens uppföljning av verksamheten inom förvaltningen brister bedöms inte Kommunstyrelsen ha förutsättningar att fatta adekvata beslut för en ökad måluppfyllnad.

Vi är medvetna om att beslut fattats om att förändra den politiska organisationen i Österåkers kommun och att beställar-utförarmodellen bedöms ha spelat ut sin roll. Inför en omorganisering utgår vi från att föreliggande granskningsresultat beaktas. Därutöver lämnar vi följande rekommendationer till Kommunstyrelsen:

- Säkerställa att delegering av beslutanderätt och anmälan av delegationsbeslut framöver i den nya organisationen görs på ett korrekt sätt.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning av eventuella utskott i kommande organisation.

Granskning av miljö -och hälsoskyddstillsyn

Vi har låtit genomföra en granskning av om Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver en ändamålsenlig tillsynsverksamhet och säkerställer en tillräcklig intern kontroll vid hanteringen av tillsynsärenden.

Efter genomförd granskning är den sammanfattande revisionella bedömningen att Miljö- och hälsoskyddsnämnden delvis bedriver en ändamålsenlig tillsynsverksamhet och säkerställer en tillräcklig intern kontroll vid hanteringen av tillsynsärenden.

I granskningen framkommer bl a att relevanta mål är beslutade för tillsynsverksamheten och att måluppfyllelsen är förhållandevis god. Nämnden får en kontinuerlig rapportering och har säkerställt ett system för att utvärdera kvalitet och enhetlighet i myndighetsutövningen. Granskningen kan dock konstatera att det finns utvecklingsområden vad gäller arbetet med behovsanalys och tillsyns- och kontrollplaner samt att det finns utmaningar vad gäller tillräcklig kompetens och resurser i organisationen.

Utifrån granskningen lämnar vi följande rekommendationer till Miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Se över arbetet med behovsutredning i syfte att ge en så heltäckande bild av verksamhetens faktiska behov och tillgängliga resurser och därigenom få ett bättre underlag för planering av verksamheten och prioritering av tillsynen.
- Förekommande tillsynsskuld från föregående år bör redovisas separat i behovsutredningen för att synliggöra behov av tillfälliga resursförstärkningar skiljt från behovet av varaktiga tillsynsresurser.
- Säkerställ att behovsutredningarna innehåller en bedömning av konsekvenser av tillsyn som prioriteras bort. En alltför stor tillsynsskuld kan på sikt få negativa konsekvenser för verksamhetsutövarnas efterlevnad av lagen och i sin tur på miljön och människors hälsa.

Uppföljande granskning

Vi har låtit genomföra en uppföljande granskning av tidigare genomförda granskningar. Uppföljningen visar att styrelse och nämnder i varierande grad vidtagit åtgärder i enlighet med de yttranden som lämnats till revisorerna i anslutning till respektive granskning.

De bedömningar som lämnas utifrån respektive granskning framgår nedan:

- Vi bedömer att Kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av inköp och upphandling.

- Vi bedömer att Kommunstyrelsen ännu inte helt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av IT- och informationssäkerhet.
- Vi bedömer att byggnadsnämnden ännu inte helt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av bygglovsverksamheten.
- Vi bedömer att Vård- och omsorgsnämnden ännu ej har vidtagit tillräckliga åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av pandemihantering inom äldreomsorgen.
- Vi bedömer att Kommunstyrelsen i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av krisberedskap.

Vi rekommenderar styrelse och nämnder att färdigställa och åtgärda de delar som påbörjats och/eller återstår utifrån tidigare lämnade rekommendationer.

Övrigt om årets granskning

Under året har vi löpande översänt resultatet av våra olika granskningsinsatser, i form av revisionsrapporter med tillhörande missiv, till revisionsobjekten, dvs styrelse och nämnder. I våra missiv anger vi vilken typ av respons som önskas från de granskade, samt när ett svar förväntas. Under revisionsår 2022 har vi även genomfört en förstudie rörande förebyggande arbete kring välfärdsbrott. Förstudien kommer ligga till grund för revisionsplaneringen kommande år.

Åkersberga, 17 april 2023

Bengt Olin

